

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU MÄÄRUS (esimene koda)

10. november 2014*

Tühistamise ja kahju hüvitamise hagi — Küprose stabiilsustoetuse programm — ESM-i ja Küprose Vabariigi vahel sõlmitud konkreetseid majandustingimusi käsitlev poliitiline vastastikuse mõistmise memorandum — Üldkohtu pädevus — Põhjuslik seos — Hagi, mis on osaliselt vastuvõetamatu ja osaliselt ilmselgelt õiguslikult põhjendamatu

Kohtuasjas T-289/13,

Ledra Advertising Ltd, asukoht Nicosia (Küpros), esindajad: C. Paschalides, *solicitor*, ja advokaat A. Paschalides,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: B. Smulders ja J.-P. Keppenne,

ja

Euroopa Keskpank (EKP), esindajad: A. Sáinz de Vicuña Barroso, N. Lenihan ja F. Athanasiou, keda abistasid advokaadid W. Bussian, W. Devroe ja D. Arts,

kostjad,

mille ese on esiteks nõue tühistada Euroopa stabiilsusmehhanismi (ESM) ja Küprose Vabariigi vahel 26. aprillil 2013 sõlmitud konkreetseid majandustingimusi käsitleva poliitilise vastastikuse mõistmise memorandumid punktid 1.23 ja 1.27, ja teiseks nõue hüvitada kahju, mis tekitati hagejale väidetavalt punktide 1.23 ja 1.27 lisamise tõttu sellesse vastastikuse mõistmise protokollis ning komisjoni järelevalvekohustuse rikkumise tõttu,

ÜLDKOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja esimees H. Kanninen (ettekandja), kohtunikud I. Pelikánová ja E. Buttigieg,

kohtusekretär: E. Coulon,

on andnud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

määruse

Vaidluse taust

ESM-i asutamisleping

- 1 2. veebruaril 2012 sõlmiti Brüsselis (Belgia) Belgia Kuningriigi, Saksamaa Liitvabariigi, Eesti Vabariigi, Iirimaa, Kreeka Vabariigi, Hispaania Kuningriigi, Prantsuse Vabariigi, Itaalia Vabariigi, Küprose Vabariigi, Luksemburgi Suurhertsogiriigi, Malta, Madalmaade Kuningriigi, Austria Vabariigi, Portugali Vabariigi, Sloveenia Vabariigi, Slovaki Vabariigi ja Soome Vabariigi vahel Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamisleping (edaspidi „ESM-i asutamisleping“). Vastavalt selle artiklitele 1 ja 2 ning artikli 32 lõikele 2 asutavad lepinguosalistes, st liikmesriigid, mille rahaühik on euro, omavahel rahvusvahelise finantseerimisasutuse nimega Euroopa stabiilsusmehhanism („ESM“), millel on juriidilise isiku staatus. ESM-i asutamisleping jõustus 27. septembril 2012.
- 2 ESM-i asutamislepingu põhjendus 1 on sõnastatud järgmiselt:
„Euroopa Ülemkogu leppis 17. detsembril 2010 kokku, et euroala liikmesriigid peaksid looma alalise stabiilsusmehhanismi. [ESM] hakkab täitma Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi (EFSF) ja Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi (EFSM) praeguseid ülesandeid, andes vajaduse korral euroala liikmesriikidele finantsabi.”
- 3 ESM-i asutamislepingu artiklis 3 kirjeldatakse selle eesmärki järgmiselt:
„ESM-i eesmärk on mobiliseerida vahendeid ja anda rangetel tingimustel, mis on asjakohased asjaomase finantsabi andmise vahendi puhul, stabiilsustoetust ESM-i liikmetele, kes on tõsistes rahalistes raskustes või kellel on oht sellistesse raskustesse sattuda, kui see on hädavajalik kogu euroala ja selle liikmesriikide finantsstabiilsuse tagamiseks. Sellega seoses on ESM-il õigus kaasata vahendeid, andes välja finantsinstrumente või sõlmides ESM-i liikmetega, finantseerimisasutustega või kolmandate isikutega rahalisi või muid kokkuleppeid või tehinguid.”
- 4 ESM-i asutamislepingu artikkel 4 sätestab:
„1. ESM-il on juhatajate nõukogu ja direktorite nõukogu, samuti tegevdirektor ja teised vajalikult peetavad töötajad.
[...]
3. Otsuse vastuvõtmiseks vastastikusel kokkuleppel on vaja hääletamisel osalevate liikmete ühehäälsel heakskiitu. Hääletamisest hoidumine ei takista vastastikusel kokkuleppel tehtavate otsuste vastuvõtmist.
4. Erandina lõikest 3 kasutatakse hääletamiseks kiirmenetlust, kui komisjon ja EKP on mõlemad seisukohal, et artiklites 13 kuni 18 määratletud finantsabi andmiseks või rakendamiseks vajaliku otsuse kiirkorras vastu võtmata jätmise ohustaks olulisel määral euroala majanduslikku ja finantsilist jätkusuutlikust [...]”.
- 5 ESM asutamislepingu artikli 5 lõige 3 näeb ette, et „[m]ajandus- ja rahandusküsimuste eest vastutav Euroopa Komisjoni liige ning [Euroopa Keskpanga] president, samuti Eurorühma esimees (kui ta ei ole esimees või juhatajate nõukogu liige), võivad osaleda [ESM-i] juhatajate koosolekul vaatejana.”

6 ESML artikli 6 lõige 2 sätestab, et „[m]ajandus- ja rahandusküsimuste eest vastutav Euroopa Komisjoni liige ning [Euroopa Keskpanka] president võivad mõlemad määrata [ESMi direktorite nõukogusse] ühe vaatleja”.

7 ESML artikkel 12 määratleb põhimõtted, mille järgi stabiilsustoetust antakse ja näeb lõikes 1 ette järgmist:

„ESM võib anda oma liikmele stabiilsustoetust rangetel tingimustel, mis on asjakohased asjaomase finantsabi andmise vahendi puhul, kui see on hädavajalik kogu euroala ja selle liikmesriikide finantsstabiilsuse tagamiseks. Need tingimused võivad hõlmata eri tingimusi alates makromajanduslikust kohandamisprogrammist kuni abi saamise eelnevalt kehtestatud tingimuste pideva järgimiseni”.

8 ESM-i liikmele stabiilsustoetuse andmise korda on kirjeldatud asutamislepingu artiklis 13 järgmiselt:

„1. ESM-i liige võib esitada stabiilsustoetuse taotluse juhatajate nõukogu esimehele. Sellises taotluses märgitakse kavandatav(ad) finantsabi vahend(id). Pärast sellise taotluse saamist volitab juhatajate nõukogu esimees Euroopa Komisjoni, kes tegutseb koostöös [Euroopa Keskpankaga], täitma järgmisi ülesandeid:

a) hindama, kas on ohtu kogu euroala või sellesse kuuluvate liikmesriikide finantsstabiilsusele, välja arvatud juhul, kui [Euroopa Keskpank] on juba esitanud artikli 18 lõike 2 kohase analüüsi;

b) hindama, kas valitsemissektori võlg on jätkusuutlik. Kui see on asjakohane ja vajalik, eeldatakse et selline hinnang koostatakse koostöös [Rahvusvahelise Valuutafondiga];

c) hindama asjaomase ESM-i liikme tegelikku või potentsiaalset rahastamisvajadust.

2. ESM-i liikme taotluse ja lõikes 1 osutatud hindamise alusel võib juhatajate nõukogu põhimõtteliselt otsustada anda asjaomasele ESM-i liikmele stabiilsustoetust finantsabi vormis.

3. Kui lõike 2 kohane otsus võetakse vastu, volitab juhatajate nõukogu Euroopa Komisjoni pidama (koostöös [Euroopa Keskpankaga] ja võimaluse korral koos [Rahvusvahelise Valuutafondiga]) asjaomase ESM-i liikmega läbirääkimisi vastastikuse mõistmise memorandumi sõlmimiseks, millega määratakse üksikasjalikult kindlaks finantsabiga seotud tingimused. Vastastikuse mõistmise memorandumi sisu vastab asjaomaste puuduste tõsidusele ja finantsabi andmise vahendile. Samal ajal koostab ESM-i tegevdirektor finantsabi andmise lepingu ettepaneku (mis hõlmab finants- ja muid tingimusi ning vahendite valikut), mis esitatakse vastuvõtmiseks juhatajate nõukogule.

Vastastikuse mõistmise memorandum on täielikult kooskõlas ELi toimimise lepinguga ette nähtud majanduspoliitika koordineerimise meetmetega, eelkõige Euroopa Liidu õigusaktidega, sealhulgas asjaomasele ESM-i liikmele adresseeritud arvamuse, hoiatuse, soovituselise või otsusega.

4. Euroopa Komisjon kirjutab ESM-i nimel alla vastastikuse mõistmise memorandumile, tingimusel et eelnevalt on täidetud lõikes 3 sätestatud tingimused ja memorandumile on eelnevalt heaks kiitnud juhatajate nõukogu.

5. Juhatajate nõukogu kiidab heaks finantsabi andmise lepingu, milles on üksikasjalikult sätestatud antava stabiilsustoetuse finantsaspektid ja vajaduse korral abi esimese osa väljamaksmise kord.

[...]

7. Euroopa Komisjon (koostöös [Euroopa Keskpankaga] ja võimaluse korral koos [Rahvusvahelise Valuutafondiga]) kontrollib finantsabiga seotud tingimuste täitmist.”

Küprose Vabariigi rahalised raskused ja võetud meetmed

- 9 2012. aasta esimestel kuudel oli Küprosel asuvatel teatud pankadel, sealhulgas Cyprus Popular Bank Public Co Ltd-l (Laiki) ja Trapeza Kyprou Dimosia Etaira Ltdl (BoC) rahalisi raskusi. Küprose Vabariik pidas vajalikuks need rekapitalizeerida ja esitas finantsabi taotluse eurorühma esimehele, paludes Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi (EFSF) või ESMi finantsabi.
- 10 27. juuni 2012. aasta avalduses märkis eurorühm, et taotletud finantsabi annab kas EFSF või ESM makromajandusliku kohandamisprogrammi raames, mis nähakse täpsemalt ette vastastikuse mõistmise memorandumis, mille läbirääkimisi viivad läbi ühelt poolt Euroopa Komisjon koos Euroopa Keskpannaga (EKP) ja Rahvusvaheline Valuutafond (IMF) ning teiselt poolt Küprose ametiasutused.
- 11 Küprose Vabariik ja muud liikmesriigid, mille rahaühik on euro, jõudsid 2013. aasta märtsis vastastikuse mõistmise memorandumi eelnõu suhtes poliitilise kokkuleppeni. 16. märtsi 2013. aasta avaldusega avaldas eurorühm selle kokkuleppe suhtes rahulolu, tõstes esile osasid kavandatavaid kohandusmeetmeid, sealhulgas loodavat maksu pangahoiustelt. Eurorühm märkis, et konteksti arvestades on niisuguse rahalise abi andmine, mis võib tagada Küprose Vabariigi ja euroala finantsstabiilsuse, põhimõtteliselt õigustatud, ning kutsus asjassepuutuvaid pooli üles käimasolevaid läbirääkimisi kiirendama.
- 12 18. märtsil 2013 andis Küprose Vabariik korralduse sulgeda pangad tööpäevadel 19. ja 20. märts 2013. Küprose ametiasutused otsustasid pikendada pankade kinnioleku aega kuni 28. märtsini 2013, et vältida kassadesse tormamist.
- 13 19. märtsil 2013 lükkas Küprose parlament tagasi Küprose valitsuse seaduseelnõu kõigile Küprose pangahoiustele kohaldatava maksu loomise kohta. Küprose valitsus koostas seejärel uue eelnõu, milles nähti ette ainult kahe panga, BoC ja Laiki restruktureerimine.
- 14 22. märtsil 2013 võttis Küprose parlament vastu seaduse O peri exiyanisis pistotikon kai allon idrimaton nomos (krediidi- ja muude asutuste saneerimise seadus, edaspidi „22. märtsi 2013. aasta seadus“; *EE*, lisa I(I), nr 4379, 22.3.2013). Selle seaduse punkti 3 alapunkti 1 ja punkti 5 alapunkti 1 kohaselt võttis Küprose Keskpank (KKP) endale kohustuse koos rahandusministeeriumiga saneerida selles seaduses loetletud pangad. Selleks nägi 22. märtsi 2013. aasta seaduse punkti 12 alapunkt 1 ette esiteks, et KKP võib dekreediga restruktureerida kriisilahenduse menetluse esemeks oleva asutuse võlad ja kohustused muu hulgas aktsiakapitali või mis tahes olemasolevate või tulevaste selle asutuse suhtes esinevate nõuete summa vähendamise, muutmise, järjekohtade muutmise või uuendamise teel või omakapitali võlakirjade konverteerimise teel. See punkt näeb teiseks ette, et nende meetmete hulka ei kuulu „tagatud hoiused“ 22. märtsi 2013. aasta seaduse punkti 2 viienda lõigu tähenduses. Poolte vahel puudub vaidlus selles, et tegemist on hoiustega alla 100 000 euro.
- 15 25. märtsi 2013. aasta avalduses märkis eurorühm, et ta on jõudnud Küprose ametiasutustega kokkuleppele tulevase makromajandusliku kohandamisprogrammi põhitingimustes, mida toetavad kõik liikmesriigid, mille rahaühik on euro, ja ka komisjon, EKP ja IMF. Lisaks kiitis eurorühm heaks selle avalduse lisaks olevad rahandussektori restruktureerimiskavad.
- 16 25. märtsil 2013 algatas KKP juhataja BoC ja Laiki suhtes saneerimismenetluse. 29. märtsil 2013 avaldati selleks 22. märtsi 2013. aasta seaduse alusel kaks dekreeti, nimelt:
- to peri diasosis me idia mesa tis Trapezas Kyprou Dimosias Etaireias Ltd Diatagma tou 2013, Kanonistiki Dioikitiki Praxi No. 103 (2013. aasta dekreet saneerimise kohta BoC omavahenditest; õigustloov haldusakt nr 103; edaspidi „dekreet nr 103“; *EE*, lisa III(I), nr 4645, 29.3.2013, lk 769-780), ja

- to Periti Polisis Orismenon Ergasion tis Cyprus Popular Bank Public Co Ltd Diatagma tou 2013, Kanonistiki Dioikitiki Praxi No. 104 (2013. aasta dekreet Laiki teatud ettevõtete müügi kohta; õigustloov haldusakt nr 104; edaspidi „dekreet nr 104”; EE, lisa III(I), nr 4645, 29.3.2013, lk 781-788).
- 17 Dekreet nr 103 näeb ette BoC rekapitalizeerimise muu hulgas tagamata hoiuste omanike, aktsionäride ja võlakirjade omanike arvel, selleks et ta saaks jätkata pangateenuste pakkumist. Nii konverteeriti tagamata hoiused BoC aktsiateks (37,5% igast tagamata hoiusest), BoC poolt aktsiateks või hoiusteks konverteeritavateks võlakirjadeks (22,5% igast tagamata hoiusest) ja KKP poolt hoiusteks konverteeritavateks võlakirjadeks (40% igast tagamata hoiusest). Dekreet nr 103 jõustus vastavalt selle punktile 10 29. märtsil 2013 kl 6.
- 18 Dekreedi nr 104 punktide 2 ja 5 sätted koos näevad ette, et 29. märtsil 2013 kl 6.10 kantakse BoC-le üle teatud osa Laiki varadest ja kohustustest, sealhulgas alla 100 000 euro suurused hoiused. Üle 100 000 euro suurused hoiused jäävad Laikisse, oodates selle lõpetamist.
- 19 Dekreetide nr 103 ja 104 jõustumise hetkel oli hageja Ledra Advertising Ltd BoC hoitava hoiuse omanik. Dekreedis nr 103 ette nähtud meetmete kohaldamine vähendas oluliselt selle hoiuse väärtust, mille hageja on täpselt välja arvutanud.
- 20 24. aprilli 2013. aasta koosolekul ESM-i juhatajate nõukogu:
- otsustas anda Küprose Vabariigile stabiilsustoetust finantsabi vormis (edaspidi „FAF”) kooskõlas ESM-i peadirektori ettepanekule;
 - otsustas kiita heaks vastastikuse mõistmise protokolliprojekti, mille olid rääkinud läbi komisjon (koostöös EKP ja IMF-ga) ning Küprose Vabariik;
 - teha komisjonile ülesandeks see protokoll ESM-i nimel alla kirjutada.
- 21 Vastastikuse mõistmise protokollile kirjutasid 26. aprillil 2013 alla Küprose Vabariigi rahandusminister, KKP esimees ja komisjoni nimel selle aseesimees O. Rehn.
- 22 Hagiavalduse lisas hageja esitatud vastastikuse mõistmise memorandumi punktid 1.23-1.27 (edaspidi „vaidlustatud lõigud”), mis kuulusid pealkirja alla „[Laiki] ja [BoC] restruktureerimine ja lõpetamine”, on sõnastatud järgmiselt:
- „1.23.
Eespool nimetatud finantsväärtuse ja raamatupidamisarvestuse kontrollimine näitas, et Küprose kaks kõige suuremat panka on maksejõuetud. Selle olukorra lahendamiseks koostas valitsus laiahaardelise kriisilahendus- ja restruktureerimiskava. Tulevaste tasakaalutuste kuhjumise vältimiseks ja sektori elujõulisuse taastamiseks, säilitades samas konkurentsi, võeti vastu neljaosaline strateegia, mis ei nõua maksumaksjate raha kasutamist.
- 1.24. Esiteks võõrandati kogu Kreekas asuv vara (sealhulgas merevedudega seotud laenud) ja kohustused, mille väärtus on pessimistliku hinnangu kohaselt vastavalt 16,4 ja 15 miljardit eurot. Kreeka vara ja kohustused omandas Piraeus Bank, kelle restruktureerimise korraldavad Kreeka ametiasutused. Võõrandamine toimus 26. märtsil 2013 sõlmitud lepingu alusel. Kuna vara raamatupidamislik väärtus oli 19,2 miljardit eurot, võimaldas see võõrandamine vähendada oluliselt Kreeka ja Küprose omavahelist mõjutamist.
- 1.25. [Laiki] Ühendkuningriigi filiaalis hoitud hoiused kanti üle [BoC] Inglise tütarettevõtjale. Nendega seotud vara anti üle [BoC-le].

- 1.26. Teiseks, [BoC] võtab ostu- ja ühinemise teel üle [Laiki] Küprose vara õige hinnaga ning tema tagatud hoiused ja võimaliku vajaduse erakorralise likviidsusabi järele nende nominaalväärtuses. [Laiki] tagamata hoiused jäävad endisesse üksusse. Saavutada soovitakse seda, et võõrandatud vara väärtus oleks suurem kui võõrandatud kohustuste oma, nii et [Laiki] poolt [BoC] rekapiitalseerimise vahe on 9% kaalutud varast olenevalt võõrandatud riskist. [BoC] rekapiitalseeritakse nii, et programmi lõpuks oleks tema omakapitali minimaalne suhe (*coretier one ratio*) 9%, kui stressitest ei ole edukas, mis peaks aitama taastada usalduse ja normaliseerida rahastamistingimused. [BoC] tagamata hoiustest 37,5% konverteerimine Aklassi aktsiateks, millel on täielik hääleõigus ja õigus dividendidele, katab kõige suurema osa kapitalivajadusest, millele lisandub sissemaks [Laiki] endise üksuse omakapitali arvelt. Osa paigale jäävatest [BoC] tagamata hoiustest külmutatakse ajutiselt.
- 1.27. Kolmandaks, selleks et tagada kapitaliseerimiseesmärgi täitmist, viiakse 2013. aasta juuniks läbi [BoC] ja [Laiki] vara üksikasjalikum ja ajakohastatud sõltumatu hindamine vastavalt pankade solveerimise raamnõuetele. Selleks lepitakse 2013. aasta aprilli keskpaigaks kokku sõltumatu hindamise lähtetingimused, konsulteerides Euroopa Komisjoni, EKP ja IMFiga. Pärast seda hindamist viiakse vajaduse korral läbi veel üks tagamata hoiuste konverteerimine Aklassi aktsiateks, et tagada programmi lõpuks omakapitali miinimumtase 9% kriisitingimustes. Kui seda eesmärki arvestades [BoC] ülekapitaliseeritakse, ostetakse aktsiad tagasi, et maksta hoiustajatele tagasi ülekapitaliseeritud summa.”
- 23 8. mail 2013 kiitis ESM-i direktorite nõukogu heaks FAF-i kokkuleppe ja ettepaneku Küprose Vabariigile antava abi esimese osamakse tegemise korra kohta. See osamakse jagati omakorda kaheks makseks, mis tehti vastavalt 13. mail 2013 (kaks miljard eurot) ja 26. juunil 2013 (üks miljard eurot).

Menetlus ja poolte nõuded

- 24 Üldkohtu kantseleisse 24. mail 2013 esitatud hagi palub hageja Üldkohtul:
- kohustada komisjoni ja Euroopa Keskpanga maksma talle hüvitis summas, mis vastab BoCs tema hoiuse väärtuse vähenemisele;
 - „lisaks ja/või teise võimalusena” tühistada vaidlustatud lõigud;
 - vaadata hagi läbi kiirkorras ja seda läbivaatamist oodates võtta „[ELTL artikli 279] alusel vajalikke ajutisi meetmeid, et säilitada [tema] olukord, ilma et mõjutataks [Küprose Vabariigile] antud stabiilsustoetust”.
- 25 Üldkohtu kodukorra artikli 114 alusel esitasid komisjon ja Euroopa Keskpank eraldi dokumendina Üldkohtu kantseleisse vastavalt 2013. aasta 24. septembril ja 1. oktoobril saabunud vastuvõetamatuse vastuväited. Nad paluvad Üldkohtul:
- jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata;
 - mõista kohtukulud välja hagejalt.
- 26 Komisjon väidab teise võimalusena, et hagi on ilmselgelt õiguslikult põhjendamatu kodukorra artikli 111 tähenduses.
- 27 Hageja esitas oma märkused komisjoni ja EKP vastuvõetamatuse vastuväite kohta 13. ja 16. detsembril 2013.

Õiguslik käsitlus

- 28 Vastavalt kodukorra artikli 114 lõikele 1 võib Üldkohus poole taotlusel teha otsuse vastuvõetamatusse kohta ilma kohtuasja sisu käsitlemata. Selle artikli lõike 3 kohaselt on taotluse edasine menetlus suuline, kui Üldkohus ei otsusta teisiti. Vastavalt sama artikli lõikele 4 jätab Üldkohus taotluse rahuldamata või liidab selle põhikohtuasjaga.
- 29 Vastavalt kodukorra artiklile 111 võib ka Üldkohus, juhul kui hagi on ilmselgelt õiguslikult põhjendamatu, ilma menetlust jätkamata lahendada kohtuasja põhistatud määrusega.
- 30 Käesoleval juhul leiab Üldkohus, et tal on kohtutoimiku materjalide põhjal piisavalt teavet ning suuline menetlus ei ole vajalik.
- 31 Esiteks tuleb uurida esimese nõude vastuvõetavust ja põhjendatust ning seejärel teise ja kolmanda nõude vastuvõetavust ja põhjendatust.

Esimese nõude vastuvõetavus ja põhjendatus

- 32 Esimene nõue on ELTL artikli 340 teise lõigu alusel esitatud kahju hüvitamise nõue. Kuid EKP väidab oma vastuvõetamatusse vastuväites, et hageja ei ole täitnud vorminõudeid, mis on ette nähtud Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklis 21 ja Üldkohtu kodukorra artikli 44 lõike 1 punktis c. Seda asja läbivaatamist takistavat asjaolu tuleb kõigepealt analüüsida.
- 33 Olgu meenutatud, et vastavalt Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 21 esimesele lõigule, mida vastavalt selle põhikirja artikli 53 esimesele lõigule kohaldatakse ka Üldkohtu menetluses, ja Üldkohtu kodukorra artikli 44 lõike 1 punktile c tuleb hagiavalduses märkida hagi ese ning ülevaade fakti- ja õigusväidetest. Need peavad olema märgitud piisavalt selgelt ja täpselt, et kostja saaks valmistada enda kaitsmiseks ja Üldkohus saaks vajaduse korral teha asjas otsuse täiendavate andmeteta. Õiguskindluse ja hea õigusemõistmise tagamiseks peavad selleks, et hagi oleks vastuvõetav, selle aluseks olevad õiguslikud ja faktilised asjaolud kas või kokkuvõtlikult, ent seostatult ja arusaadavalt tulenema hagiavalduse tekstist (vt Üldkohtu 28. aprilli 1993. aasta määrus kohtuasjas T-85/92: De Hoe vs. komisjon, EKL 1993, lk II-523, punkt 20, ja 21. mai 1999. aasta määrus kohtuasjas T-154/98: Asia Motor France jt vs. komisjon, EKL 1999, lk II-1703, punkt 49).
- 34 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et eespool punktis 33 märgitud nõuete täitmiseks peab liidu institutsiooni tekitatud kahju hüvitamist taotlevas hagis olema märgitud andmed, mis võimaldavad määratleda hageja poolt institutsioonile etteheidetava käitumise, põhjused, mille tõttu hageja arvates esineb põhjuslik seos selle käitumise ja talle väidetavalt tekkinud kahju vahel, ning selle kahju olemus ja ulatus (Üldkohtu 18. septembri 1996. aasta otsus kohtuasjas T-387/94: Asia Motor France jt vs. komisjon, EKL 1996, lk II-961, punkt 107, ja 29. jaanuari 1998. aasta otsus kohtuasjas T-113/96: Dubois et Fils vs. nõukogu ja komisjon, EKL 1998, lk II-125, punkt 30).
- 35 Käesolevas asjas märgib hageja kõigepealt, et komisjon kirjutas alla vastastikuse mõistmise memorandumile volituse alusel, mis oli talle antud ESM-i asutamislepingu artikliga 13, ning täheldab, et vaidlusalused lõigud rikuvad Roomas 4. novembril 1950 allkirjastatud Inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni protokoll nr 1 artiklit 1 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 17.
- 36 Edasi väidab hageja, et esineb „piisav põhjuslik seos” vastastikuse mõistmise memorandumisse vaidlustatud lõikude lisamise – mida „komisjon [nõudis ESM-i asutamislepingu] artikli 13 alusel – ja hoiuste kaotuse vahel, mis oli [tema] vara ja millest ta jäi ilma isikuid kaitsva ülimusliku õigusnormi piisavalt selge rikkumise tõttu”.
- 37 Lõpuks määratleb hageja täpselt kahju, mida talle tema hinnangul tekitati.

- 38 Seega tuleb asuda seisukohale, et mis puudutab esimest nõuet, siis on hageja täitnud Euroopa Kohtu põhikirja artiklis 21 ja Üldkohtu kodukorra artikli 44 lõike 1 punktis c sätestatud vorminõudeid.
- 39 Edasi tuleb uurida, kas esimene nõue on vastuvõetamatu muudel põhjustel, nagu väidavad komisjon ja Euroopa Keskpank oma vastuvõetamatuse vastuväites. Selle kohta märgivad nad muu hulgas sisuliselt seda, et käitumist, mille tõttu tekkis kahju, ei saa omistada mõnele liidu institutsioonile.
- 40 Selles küsimuses olgu märgitud, et nagu nähtub eespool punktides 35 ja 36, mainitakse hakis ainult üht akti või käitumist, mis hageja hinnangul põhjustas talle tekkinud kahju – nimelt on selleks vaidlustatud lõikude lisamine vastastikuse mõistmise memorandumisse.
- 41 Nimelt ei märgi hageja hagiavalduses ühtegi muud akti või käitumist, mis oleks tehtud õigusnormi rikkudes või mille tõttu oleks vähenenud tema hoiuse väärus BoCs. Seda seisukohta kinnitab hageja tähelepanek märkustes EKP vastuvõetamatuse vastuväite kohta, mille kohaselt „hagejale tekitatud kahju, mille hüvitamist ta ELTL artiklite 268 ja 340 alusel nõuab, põhjustasid koos Küprose Vabariigile 26. aprillil 2013 antud [FAF-i] tingimused ja viis, kuidas komisjon ja Euroopa Keskpank neid nõudsid”.
- 42 Kuid ELTL artikli 268 ja artikli 340 teise ja kolmanda lõigu sätete kohaselt on Üldkohus lepinguvälise vastutuse valdkonnas pädev lahendama ainult liidu institutsioonide või liidu teenistujate poolt nende ülesannete täitmisel tekitatud kahju hüvitamist puudutavaid vaidlusi.
- 43 Seega tuleb vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata jätta liidu vastu esitatud kahju hüvitamise nõue, mis põhineb ainult niisuguse akti või toiminguga õigusvastasusel, mida ei ole vastu võtnud või teinud liidu institutsioon või tema teenistuja (vt selle kohta Euroopa Kohtu 4. juuli 2013. aasta määrus kohtuasjas C-520/12 P: Diadikasia Symvouloi Epicheiriseon vs. komisjon jt, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punktid 35-38, ning Üldkohtu 4. veebruari 1998. aasta otsus kohtuasjas T-93/95: Lagav vs. komisjon, EKL 1998, lk II-195, punkt 47).
- 44 Vastastikuse mõistmise memorandum võeti vastu ühiselt ESM-i ja Küprose Vabariigi poolt. Nimelt kirjutasid vastastikuse mõistmise memorandumile 26. aprillil 2013 alla ühelt poolt eespool punktis 21 nimetatud Küprose ametiasutused ja teiselt poolt komisjoni nimel selle asepresident. Ent ESM-i asutamislepingu artikli 13 lõikest 4 tuleneb, et komisjon kirjutab vastastikuse mõistmise memorandumile alla ainult ESM-i nimel.
- 45 Selle kohta tuleb lisada, et isegi kui ESM-i asutamisleping paneb komisjonile ja EKP-le teatud ülesanded, mis on seotud selle lepingu eesmärkide saavutamise, tuleneb Euroopa Kohtu praktikast esiteks, et ESM-i asutamislepinguga komisjonile ja EKP-le pandud ülesannetest ei tulene mingit konkreetset otsustusõigust ja teiseks on nende kahe institutsiooni tegevus selle lepingu raames siduv üksnes ESM-ile (Euroopa Kohtu 27. novembri 2012. aasta otsus kohtuasjas C370/12: Pringle, punkt 161).
- 46 Seega ei saa järeldada, et vastastikuse mõistmise memorandumiga vastuvõtmise allikaks oli komisjon või EKP.
- 47 Arvestades eespool punktis 43 viidatud kohtupraktikat, ei ole Üldkohus järelikult pädev menetlema käesolevat kahju hüvitamise nõuet, kuna see põhineb vastastikuse mõistmise memorandumiga teatud sätete õigusvastasusel.
- 48 Edasi tuleb märkida, et hageja väitis oma märkustes komisjoni ja EKP vastuvõetamatuse vastuväidete kohta, et komisjon „ei loovutanud tegelikku kontrolli oma rolli suhtes otsustusprotsessis ELTL artikli 136 lõike 3 alusel, kasutades talle EL lepingu artikliga 17 pandud pädevust tegutseda [liidu] institutsioonina, mis on kohustatud teostama järelevalvet [ESM-i asutamislepingu alusel sõlmitud aktide] liidu õigusega kooskõla üle”.

- 49 Kuivõrd seda argumenti võib tõlgendada nii, et käitumine, mis hageja arvates põhjustas talle tekitatud kahju, on komisjoni väidetava kohustuse rikkumine tagada vastastikuse mõistmise memorandumi kooskõla liidu õigusega ja ilma, et tuleks uurida, kas tegemist on uue argumendiga, mis on esitatud menetluse käigus kodukorra artikli 44 lõike 1 punkti c ja artikli 48 lõike 2 sätete tähenduses, tuleb märkida, et vastavalt väljakujunenud praktikale eeldab liidu lepinguvälise vastutuse tekkimine ELTL artikli 340 tähenduses, et samaaegselt on täidetud teatavad tingimused, nimelt: liidu institutsioonidele etteheidetava tegevuse õigusvastasus, kahju tekkimine ning põhjuslik seos selle tegevuse ja viidatud kahju vahel (vt Üldkohtu 17. detsembri 2008. aasta määrus kohtuasjas F137/07: Portela vs. komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 76 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 50 Samuti nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, et kui üks nendest tingimustest on täitmata, tuleb kahju hüvitamise hagi jätta tervikuna rahuldamata, ilma et oleks vaja uurida sellise vastutuse tekkimise muid tingimusi (vt eespool punktis 49 viidatud määrus Portela vs. komisjon, punkt 77 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 51 Käesolevas asjas tuleb kõigepealt analüüsida küsimust, kas komisjonile ette heidetud väidetava õigusvastase tegemata jätmise ja hagejale tekitatud kahju vahel on põhjuslik seos.
- 52 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt eeldab ELTL artiklis 340 nõutud põhjusliku seose tingimus piisavalt otsest põhjuslikku seost liidu institutsioonide tegevuse ja tekkinud kahju vahel (vt eespool punktis 49 viidatud määrus Portela vs. komisjon, punkt 79 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 53 Samuti tuleneb kohtupraktikast, et juhul kui käitumine, mis väidetavalt põhjustab kahju, seisneb tegevusetuses, on eriti tarvis olla kindel, et nimetatud kahju tekitas tõesti etteheidetav tegevusetus ja seda ei oleks tekitanud kostjaks olevatele institutsioonidele ette heidetavast käitumisest erinev käitumine (vt eespool punktis 49 viidatud määrus Portela vs. komisjon, punkt 80 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 54 Käesolevas asjas on käitumine, mis väidetavalt kahju põhjustas, komisjoni tegevusetus vastastikuse mõistmise memorandumi allkirjutamisel, kuna hageja väidab, et komisjon oleks pidanud kontrollima, kas see memorandum on kooskõlas liidu õigusega (vt eespool punkt 49). Kuid vastastikuse mõistmise memorandumi allkirjastamine toimus pärast hageja hoiuse väärtuse vähenemist BoCs. Nimelt toimus see vähenemine hetkel, mil jõustus dekreet nr 103, mille alusel osa sellest hoiusest konverteeriti aktsiatesse või konverteeritavatesse väärtpaberitesse. Seetõttu ei saa asuda seisukohale, et hageja on suutnud vajaliku kindlusega tõendada, et selle kahju, mis talle tema hinnangul tekitati, põhjustas tõesti komisjonile ette heidetud tegevusetus.
- 55 Kõigist eespool esitatud kaalutlustest tuleneb, et esimene nõue tuleb rahuldamata jätta osaliselt vastuvõetamatu tõttu ja osaliselt seetõttu, et see nõue on ilmselgelt õiguslikult põhjendamatu, ilma et tuleks analüüsida muid komisjoni ja EKP esitatud asja läbivaatamist takistavaid asjaolusid ja argumente.

Teise nõude vastuvõetavus

- 56 Olgu märgitud, et ELTL artikli 263 alusel esitatud tühistamishagi puhul on Üldkohus pädev kontrollima ainult liidu institutsioonide, organite ja asutuste aktide õiguspärasust.
- 57 Nõudes vaidlustatud lõikude tühistamist, palub hageja, et osaliselt tühistataks vastastikuse mõistmise memorandum, mille võtsid vastu ühiselt Küprose Vabariik ja ESM.
- 58 Kuna aga Küprose Vabariik ega ESM ei ole liidu institutsioon, organ või asutus, ei ole Üldkohus pädev lahendama nende poolt ühiselt vastu võetud aktide õiguspärasuse küsimust.

- 59 Seetõttu on vaidlustatud lõikude tühistamise nõue vastuvõetamatu.
- 60 Seetõttu tuleb teine nõue jätta rahuldamata.

Kolmanda nõude vastuvõetavus

- 61 Kolmandas nõudes palub hageja, et Üldkohus võtaks ajutisi meetmeid. Kuid kodukorra artikli 104 lõikest 3 tuleneb, et ajutiste meetmete taotlus on vastuvõetav üksnes juhul, kui see on esitatud eraldi dokumendina, mida käesolevas asjas tehtud ei ole.
- 62 Järelikult tuleb kolmas nõue vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.
- 63 Seega tuleb hagi tervikuna rahuldamata jätta, sest see on osaliselt vastuvõetamatu ja osaliselt ilmselgelt õiguslikult põhjendamatu.

Kohtukulud

- 64 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus on tehtud hageja kahjuks, tuleb kohtukulud vastavalt komisjoni ja EKP nõudele välja mõista hagejalt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (esimene koda)

määrab:

1. **Jätta hagi rahuldamata.**
2. **Jätta Ledra Advertising Ltd kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Euroopa Komisjoni ja Euroopa Keskpanga (EKP) kohtukulud.**

Kuulutatud 10. novembril 2014 Luxembourgis.

Kohtusekretär
E. Coulon

Koja esimees
H. Kanninen